

॥० रा०

॥ ६४ ॥

तद्वलाधिष्ठातृन् तदुचितैः स्वबलैः प्रतिरोधकानुपदिश्य ॥ तत्रत्यबलस्य समाधिकन्यूनतापरिज्ञानाय तत्परिच्छेदमाह ॥ गजानामिति गजयोधिनामित्यर्थः ॥ रथानां रथिनां दशसाहस्रमयुतं सायकोटिः किञ्चिद्वक्षसंख्याधिककोटिरित्यर्थः ॥ १६ ॥ औततायिनः शस्त्रपाणयः एतेयूथपागणिताः ॥ १७ ॥ सहस्राणांसहस्रं अनेकलक्षमित्यर्थः एकैकस्य राक्षसस्य परिवाराः परैर्युद्धार्थं उक्तसंख्याउपतिष्ठन्ति ॥ १८ ॥ एतां मन्त्रिप्रोक्तांप्रवृत्तिं एवंप्रकारेणोक्तात्ताक्षसान् अनलादीन् चतुरोमन्त्रिणोऽदर्शय

गजानांदशसाहस्रं रथानामयुतं तथा ॥ हयानामयुते द्वे च साग्रांकोटिंचरक्षसां ॥ १६ ॥ विक्रांताबलवंतश्च संयुगेष्वाततायिनः ॥ इष्टा राक्षसराजस्य नित्यमेते निशाचराः ॥ १७ ॥ एकैकस्यात्र युद्धार्थे राक्षसस्य विशांपते ॥ परिवारः सहस्राणांसहस्रमुपतिष्ठति ॥ १८ ॥ एतांप्रवृत्तिलंकायां मन्त्रिप्रोक्तां विभीषणः ॥ एवमुक्त्वा महाबाहू राक्षसांस्तानदर्शयत् ॥ १९ ॥ लंकायांसचिवैः सर्वं रामाय प्रत्यवेदयत् ॥ रामं कमलपत्राक्षमिदमुत्तरमब्रवीत् ॥ २० ॥ रावणावरजः श्रीमान्नामप्रियचिकीर्षया ॥ कुबेरं तु यदारा मरावणः प्रतियुध्यति ॥ २१ ॥ षष्टिः शतसहस्राणि तदानिर्यातिराक्षसाः ॥ पराक्रमेण वीर्येण तेजसा सत्वगौरवात् ॥ सदृशात् यत्र दर्पेण रावणस्य दुरात्मनः ॥ २२ ॥ अत्र मन्युर्न कर्तव्यः कोपयेत्वा न भीषये ॥ समर्थोऽसि वीर्येण सुराणामपि निग्रहे ॥ २३ ॥ तद्गवांश्चतुरंगेण बलेन महता वृतं ॥ व्यूढे दं वानरानीकं निर्मथिष्यसि रावणं ॥ २४ ॥

त ॥ १९ ॥ तैः सचिवैः करणभूतैः सर्वलंकायाय दृत्तं तत्प्रत्यवेदयत् ॥ तदुत्तरं राममिदमब्रवीच्च ॥ २० ॥ २१ ॥ षष्टिः शतसहस्राणि षष्टिलक्षमित्यर्थः ॥ इदानीं बद्धधिकमित्यर्थः ॥ पराक्रमादिनारावणस्य सदृशाः सत्वगौरवात् धैर्यातिशयाच्च तत्सदृशाः ॥ २२ ॥ अत्र रावणबलवर्णनविषये मन्युः स्वातःकरणेनैवमपि रोषश्च न कार्यः रावणवत् ॥ यतस्त्वां रावणं प्रतिरोषयेदित्यर्थः ॥ तत्र हेतुमाह ॥ समर्थ इति ॥ २३ ॥ यस्मात्तेन तत्तद्वारेषु सर्वासेनाविभज्य स्थापिता तत्तस्माद्गवानपि इदं वानरानीकं तद्वदेव विभागेन व्यूह्य व्यूहि तेन चतुरंगेण बलेन वृतं रावणं निर्मथिष्यसि ॥ २४ ॥

यु० कां०

॥ ६४ ॥